

*Wierzymy w Syna Bożego,
który przyszedł na świat*

Adwent
i Narodzenie Pańskie

CZŁOWIEK

ISBN 9788387487720

Wydawca: Archidiecezja Poznańska

Redakcja: ks. Szymon Stułkowski

Ilustracja (str. tytułowa): Stanisław Barbacki

Drukarnia: Zakład Poligraficzny Moś & Łuczak sp.j.

WPROWADZENIE

Główne idee Archidiecezjalnego programu duszpasterskiego na rok 2012/2013

Być solą ziemi

Motto biblijne

„Wy jesteście solą ziemi, a jeśli sól utraci swój smak, to czym go przywrócić? Nie przydaje się na nic! Wyrzuca się ją z domu i ludzie będą po niej deptać”
(Mt 5,13)

KONTEKST DUSZPASTERSKI

Tegoroczny *Program duszpasterski „Być solą ziemi”* kończy trzyletni (2010–2013) cykl pracy Kościoła w Polsce, cykl przebiegający pod hasłem ***Kościół domem i szkołą komunii***. Ten ostatni etap *Programu* będziemy realizować w okresie, gdy Kościół powszechny, wezwany przez Benedykta XVI, przeżywa Rok Wiary. Hasło roku duszpasterskiego ***Być solą ziemi*** zaprasza nas do dzielenia się doświadczeniem wiary w Chrystusa Zmartwychwstałego ze wszystkimi, do których Pan Bóg nas posyła. W związku z tym pragniemy, aby przez działalność pastoralną w roku duszpasterskim 2012/2013 osiągnąć następujące cele.

CELE PROGRAMU DUSZPASTERSKIEGO NA ROK 2012/2013

- Krzewienie duchowości komunii.
- Rozbudzanie ducha apostołskiego wiernych świeckich.
- Formowanie wiernych, zdolnych do czynnego zaangażowania się w przemianę świata.
- Uwrażliwianie na najbardziej potrzebujących.

TREŚCI

- Nadprzyrodzona miłość świata.
- Troska o rodzinę.
- Powszechne powołanie apostołskie.
- Ewangelizacja wielowymiarowa.
- Zaangażowanie społeczne chrześcijan.
- Służba ubogim.

REALIZACJA

- Troska o chrześcijańskie przeżywanie niedzieli.
- Odkrywanie powołań do ewangelizacji.
- Wspólna troska wierzących o przekaz wiary młodemu pokoleniu – akcent położony na bierzmowanie.
- Chrześcijańskie świadectwo małżeństw i rodzin.
- Obecność wiernych świeckich w życiu społecznym, politycznym, gospodarczym, kulturalnym, medialnym.
- Umacnianie i rozszerzanie działalności Parafialnych Zespołów Caritas.

PRIORYTETY PASTORALNE

- Budzenie wdzięczności za łaskę wiary.
- Troska całej parafii o przekaz wiary młodemu pokoleniu – bierzmowanie.
 - Podjęcie tego tematu na spotkaniach Parafialnej Rady Duszpasterskiej.
 - Angażowanie się katechistów w katechezę dorosłych w parafiach.
 - Katecheza dorosłych o wierze.
 - Połączenie wysiłków Szkoły Katechistów, Dzieła Biblijnego i Rocznej Szkoły Ewangelizacji oraz formacji ruchów i stowarzyszeń w celu przygotowania animatorów, którzy będą wspierać prezbiterów w przekazywaniu młodym wiary.
 - Formacja członków Parafialnych Rad Duszpasterskich – rejonowe spotkania wiosną 2013 r.
- Zaangażowanie na rzecz misji.
 - Inicjowanie i ożywanie w parafiach i rodzinach modlitw za misje.
 - Parafialne projekty misyjne (np. w Wielkim Poście – 100 g ryżu dla głodujących).
- Solidarność z prześladowanymi za wiarę w Chrystusa.
 - Współpraca z organizacją Pomoc Kościołowi w Potrzebie.

- Niesienie pomocy ubogim.
 - Studium dokumentu Konferencji Episkopatu Polski pt. *W trosce o człowieka i dobro wspólne*.
 - Ożywianie pracy zespołów Caritas w Archidiecezji Poznańskiej.
- Troska o chrześcijański charakter niedzieli.
 - Inicjatywy związane ze Społecznym Ruchem Świątowania Niedzieli.

ETAPY REALIZACJI ARCHIDIECEZJALNEGO PROGRAMU DUSZPASTERSKIEGO 2012/2013

CZŁOWIEK – Adwent i Narodzenie Pańskie

Wierzmy w Syna Bożego, który przyszedł na świat

Przeżywanie okresu Adwentu i Narodzenia Pańskiego pomaga nam na nowo odkryć, że Bóg posłał swojego Syna na świat, by zbawił wszystkich ludzi. Każdy z nas może osobiście uwierzyć, że Syn Boży przyszedł na świat. Każdy człowiek jest wezwany, by na Boży plan zbawienia, objawiony w Jezusie Chrystusie, odpowiedzieć osobistą wiarą. Ten czas liturgiczny pomaga nam również odkrywać rolę i zadania rodziny w budowaniu osobistych relacji z Panem Bogiem.

Kościół jest domem i szkołą komunii. W Kościele doświadczamy jedności z Bogiem oraz siostrami i braćmi w jednej wierze; tej jedności uczymy się tutaj najbardziej. Autentyczny chrześcijanin jest solą ziemi i daje świadectwo o Chrystusie, ukrzyżowanym i zmartwychwstałym dla naszego zbawienia.

WSPÓLNOTA – Wielki Post

Wierzmy pośród doświadczeń

Okres Wielkiego Postu pomaga nam – dzięki nawróceniu, które prowadzi do zjednoczenia z Bogiem przez Chrystusa w Duchu Świętym – spojrzeć w prawdzie na żyjących z nami bliźnich. Umocnieni Duchem Świętym możemy dostrzec godność naszych sióstr i braci.

W Kościele, który jest domem i szkołą komunii, doświadczamy, że Bóg chce nas zbawiać i uświęcać we wspólnocie. Jako Kościół możemy powiedzieć: **WIERZYM!** Wierzmy w Boga w Trójcy Jedynej i chcemy nasze ludzkie wspólno-

ty budować na wzór relacji, jakie przez wiarę poznajemy i jakich doświadczamy w Trójcy Świętej. Wspólnota Kościoła buduje się przez nawrócenie. Buduje ją sam Bóg, ale potrzebuje nas i naszej zgody na działanie Jego łaski w naszym życiu – zgody na *metanoię*. Wzajemna miłość, aż po miłość nieprzyjaciół, będącą owocem głębokiej wiary, stanie się znakiem i świadectwem, dzięki którym świat pozna, że Jezus został posłany przez Ojca dla zbawienia wszystkich ludzi. Patrząc na Chrystusa cierpiącego dla naszego zbawienia, wierzymy pośród doświadczeń, które nas spotykają. Od Chrystusa chcemy uczyć się wytrwania w wierze, gotowości na przyjęcie krzyża w obliczu doświadczeń codziennego życia.

WIARA – okres paschalny

Wierzymy w ciała zmartwychwstanie

W okresie paschalnym Bóg umacnia wiarę swojego Kościoła w ciała zmartwychwstanie. Chrystus objawia się nam jako Zmartwychwstały, wstępuje do nieba i posyła swojego Ducha, byśmy odkryli sens naszego życia, cel naszej egzystencji – zbawienie wieczne. Okres paschalny to czas odkrywania entuzjazmu wiary w Zmartwychwstałego. To czas oczekiwania i przyjęcia na nowo Ducha Świętego, który świadczy o Jezusie i uzdalnia nas do życia z Nim w przyjaźni.

Kościół realizujący swoją misję jako dom i szkoła komunii pozwala nam wchodzić w coraz głębsze relacje z Bogiem, szczególnie poprzez słowo Boże i sakramenty. Jesteśmy ludem pielgrzymującym do domu Ojca. Chcąc być solą ziemi, musimy też wziąć odpowiedzialność za wiarę innych. Przykładem naszego życia i zaangażowaniem winniśmy pomagać siostrze i braciom w odkrywaniu głębi wiary.

KULTURA – okres zwykły

Wierzymy i dlatego głosimy Chrystusa

W okresie zwykłym, gdy w liturgii Kościoła wsłuchujemy się w nauczanie Jezusa, odkrywamy potrzebę zaangażowania się w świat, do którego jesteśmy posłani, by dawać świadectwo naszej radości z faktu, że należymy do Boga. Wierzymy i dlatego głosimy Chrystusa. Nasza wiara winna owocować kulturą, która będzie czerpać ze źródła Bożej mądrości. To czas „codzienności” w roku liturgicznym Kościoła. Codziennosc jest tym szczególnym okresem życia, w którym zdajemy egzamin z naszej wiary.

Kościół jako dom i szkoła komunii winien być dla świata i w świecie solą ziemi, która to, co zdrowe, ustrzeże przed zepsuciem. Wspólnota uczniów Chrystusa

ma być szczyptą soli, nadającą światu nowy smak, budującą cywilizację miłości. Zadanie to jest związane z profetyczną misją wejścia w dialog ze światem, by mocą wiary kształtować w nim kulturę życia ludzkiego.

SYMBOLIKA SOLI

Kto pragnie poprawnie interpretować hasło nowego roku duszpasterskiego, ten winien zdawać sobie sprawę z różnorodnej symboliki tego hasła. Sól bowiem to bardzo wielowymiarowy symbol.

1. Metafora

- „On **szron jak sól** rozsiewa po ziemi, który marznąć jeży się ostrymi kolcami” (Syr 43,19).
- „Piasek, sól i bryłę żelaza **łatwiej unieść**, niż [znieść] człowieka nierozumnego” (Syr 22,15).

2. Nazwa własna

- „Imię Dawida stało się sławne. Powracając zaś, pobił osiemnaście tysięcy Edomitów w **Dolinie Soli**” (2 Sm 8,13).
- „To on pokonał Edomitów w **Dolinie Soli**, w liczbie dziesięciu tysięcy, i zdobył w bitwie Selę, i nadał jej nazwę Jokteel, którą nosi aż do dnia dzisiejszego” (2 Krl 14,7).
- „Abiszaj, syn Serui, pobił osiemnaście tysięcy Edomitów w **Dolinie Soli**” (1 Krn 18,12).
- „Amazjasz, wzmocniwszy się, wyruszył na czele swego wojska do **Doliny Soli**, gdzie pobił dziesięć tysięcy synów Seiru” (2 Krn 25,11).
- „Gdy walczył z Aram-Naharaim i z Aram-Sobą i gdy powracający Joab zwyciężył Edomitów w **Dolinie Soli** – dwanaście tysięcy [ludzi]” (Ps 60,2).

3. Bogactwo naturalne

- „Obecnie więc darowuję wam i zwalням wszystkich Żydów od daniny, **podatku od soli** i z podatku koronnego” (1 Mch 10,29).
- Bogactwo – żupy solne źródłem bogactwa żupników: „ja nie z soli, ani z roli...”
 - Stefan Czarniecki.

4. Rzecz pierwszej potrzeby

- „**Rzeczy pierwszej potrzeby** dla życia człowieka – to: woda, ogień, żelazo i sól, mąka pszenna, mleko i miód, krew winogron, oliwa i odzienie” (Syr 39,26).

5. Przyprawa, nadająca smak potrawom

- „Czy miła **potrawa bez soli**, a sól czy w smaku przyjemny?” (Hi 6,6)

6. Nawóz użyźniający ziemię (amoniak)

- „Dobra jest **sól**; lecz **jeśli nawet sól smak swój utraci**, to czymże ją zaprawić? Nie nadaje się ani do ziemi, ani do nawozu; precz się ją wyrzuca” (Łk 14,34-35).

7. Symbol oczyszczenia, środek uzdrawiający

- „W dniu twego przyjścia na świat nie ucięto ci pępownicy, nie obmyto cię w wodzie, aby cię oczyścić; nie natarto cię **solą** i w pieluszki cię nie owinięto” (Ez 16,4).
- „Tedy podszedł do źródła wody, wrzucił w nie **sól** i powiedział: «Tak mówi Pan: Uzdrawiam te wody, już odtąd nie wyjdą stąd ani śmierć, ani niepłodność»” (2 Krl 2,21).
- „Mieszkańcy miasta mówili do Elizeusza: «Patrz! Położenie miasta jest miłe, jak ty, panie mój, widzisz, lecz woda jest niezdrowa, a ziemia nie daje płodów». On zaś rzekł: «Przynieście mi nową mięś i włóżcie w nią **soli**!» I przynieśli mu. Wtedy podszedł do źródła wody, wrzucił w nie **sól** i powiedział: «Tak mówi Pan: Uzdrawiam te wody, już odtąd nie wyjdą stąd ani śmierć, ani niepłodność». Wody więc zostały uzdrowione aż po dzień dzisiejszy – według słowa, które wypowiedział Elizeusz” (2 Krl 2,19-22).

8. Symbol mądrości, roztropności, uwagi i łaski

- „Mieście **sól** w sobie i zachowujcie pokój między sobą!” (Mk 9,50)
- „Wobec obcych postępujcie mądrze (*en sofia*), wyzyskując każdą chwilę sposobną. **Mowa wasza**, zawsze miła, niech będzie **zaprawiona solą**, tak byście wiedzieli, jak należy każdemu odpowiadać” (Kol 4,6).
- „Wy **jesteście solą dla ziemi. Lecz jeśli sól utraci swój smak**, czymże ją posolić? Na nic się już nie przyda, chyba na wyrzucenie i podeptanie przez ludzi. Wy jesteście światłem świata. Nie może się ukryć miasto położone na górze. Nie zapala się też światła i nie stawia pod korcem, ale na świeczniku, aby świeciło wszystkim, którzy są w domu. Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie” (Mt 5,13-16).

9. Symbol przymierza, zgody, trwałości i wierności

- Konserwujące właściwości soli (sama się nie psuje i chroni inne ciała przed zepsuciem) uczyniły ją symbolem trwałej więzi, przyjaźni.

- „Wszystko, co odłożone jest z darów świętych, jakie Izraelici przynoszą Panu, dają na zawsze tobie, synom twoim i córkom. To jest należność wiekuista, **przymierze soli** wobec Pana dla ciebie i potomstwa twego wraz z tobą»” (Lb 18,19) – przymierze niezłomne.
- „Te masz ofiarować przed Panem, a kapłani mają **sypać sól i ofiarować** je Panu, jako **ofiary całopalną**” (Ez 43,24).
- „A jeśli potrzeba też cielców, baranów i jagniąt na całopalenia dla Boga niebios – oprócz pszenicy, **soli**, wina i oliwy – według żądania kapłanów w Jerozolimie, ma im to być niechybnie co dzień dostarczane” (Ezd 6,9).
- „(...) aż do stu talentów srebra, stu kor pszenicy, stu bat wina, stu bat oliwy, **a soli bez ograniczenia**” (Ezd 7,22).
- „**Każdy dar** należący do ofiary pokarmowej **ma być posolony**. Niech nie brakuje **soli przymierza** Boga twego przy żadnej ofierze pokarmowej. Każdy dar posypiesz solą” (Kpł 2,1).

10. Symbol śmierci, jałowości, zniszczenia

- „Przez cały ten dzień nacierał Abimelek na miasto, a zdobywszy je, wymordował ludność, która w nim była, miasto zaś zburzył i **porozrzucił na nim sól**” (Sdz 9,45).
- „Czy może, bracia moi, drzewo figowe rodzić oliwki albo winna latorośl figi? Także **ślone źródło** nie może wydać słodkiej wody” (Jk 3,12).
- „Rzeki zamienia On w pustynię, oazy na ziemię spragnioną, ziemię żyzną na **ślony** ugórek skutkiem niegodziwości jej mieszkańców” (Ps 107,33-34).
- „Gniew zaś Jego wypędził narody i obrócił miejsca nawodnione w **ślona** pustynię” (Syr 39,23).
- „Kto osła dzikiego rozwiąże? Za dom mu dałem pustkowie. Legowiskiem zaś jego **ślona** ziemia” (Hi 39,5-6).
- „«Siarka, sól, spalenizna po całej jego ziemi!» Nie obsięją jej, nie zakiełkuje, **nie urośnie na niej żadna roślina**, jak w zagładzie Sodomy, Gomory, Admy i Seboim, które Pan zniszczył w swym gniewie i zapalczywości” (Pwt 29,22).
- „Żona Lota, która szła za nim, obejrzała się i stała się **ślupem soli**” (Rdz 19,26).
- „Zachowało się jeszcze świadectwo ich przewrotności: dymiące pustkowie, rośliny owocujące o niezwyklej porze i **sterczący słup soli**, pomnik duszy, co **nie dowierzała**” (Mdr 10,7).
- „Dlatego: Na moje życie – wyrocznia Pana Zastępów, Boga Izraela: Moab będzie jak Sodom, a synowie Ammona jak Gomora: ziemią pokrzyw, **usypiskiem soli i pustynią** na wieki. Reszta ludu mego ich złupi, a pozostali z mego narodu przejmą ich posiadłości” (So 2,9).
- „Ale jego błota i zalewy **nie zostaną uzdrowione**, one **są pozostawione dla soli**” (Ez 47,11).

11. Ogień sądu Bożego

- „Jeśli twoje oko jest dla ciebie powodem grzechu, wyłup je; lepiej jest dla ciebie jednookim wejść do królestwa Bożego, niż z dwójgiem oczu być wrzuconym do piekła, gdzie robak ich nie umiera i ogień nie gaśnie. Bo każdy ogniem będzie **posolony**” (Mk 9,47-49).

12. Pre-Eucharystia

- Sól podawano kiedyś podczas chrztu (J. Ratzinger).

POZABIBLIJNE ZNACZENIA SOLI

Żołd, płaca, pieniądze dla żołnierzy na zakup soli – salarium.

Wygórowana cena – słony rachunek, słona cena.

Nieprzyzwoitość – słony dowcip.

Symbol gościnności, honoru, czci – witać chlebem i solą; w starożytnym Izraelu sól podawano do skosztowania nowożeńcom; sól i chleb – prosty, naturalny tryb życia.

Najwartościowsza jednostka – sól ziemi.

Przeszkadzać, zawadzać – „być solą w oku”.

Rezerwa, sceptycyzm, ostrożność – opinia *cum grano salis*.

Symbol wytworności, elegancji – „uczta nie obfita, ale przyzwoita; więcej soli niż wydatku” (Montaigne, *Próby*, 3,9).

Ostry dowcip – sól attycka.

Sól w symbolice biblijnej to dla autorów NT różne, wzajemnie ubogacające się rzeczywistości:

- ochrona przed zepsuciem, przed sporami, zachowanie pokoju, szacunek dla najmniejszych (Mk);
- większa miłość do Chrystusa niż do czegokolwiek i kogokolwiek; wyrzeczenie się wszystkiego dla Chrystusa, postawa stała (Łk);
- duch ofiary, oczyszczenia, zachowanie nieskazitelnosci wobec świata (Mt);
- mowa z sensem, mądra mowa (Kol).

opr. abp Stanisław Gądecki